

Klimat- och näringslivsdepartementet
kn.remissvar@regeringskansliet.se

Begäran om yttrande över promemorian Ny kärnkraft i Sverige – fler möjliga platser vid kusten,

Er beteckning: KN2025/01872

Sammanfattning

Länsstyrelsen avstyrker föreslagna författningsändringar då förändringen skulle bidra till fragmentering av sedan länge strukturbildande regleringar om hushållningen med mark- och vattenresurser i landet. Länsstyrelsen har förståelse för och ser positivt på avsikten att hitta nya platser för kärnkraft men anser att en väsentligt mer omsorgsfull utredning och konsekvensbeskrivning behövs innan det inarbetas i lagstiftningen. I det fall bestämmelserna i 4 kap 3 och 4 §§ omarbetas för att möjliggöra ny kärnkraft förordar Länsstyrelsen att det sker för de kuststräckor som utgör så kallad högexploaterad kust.

Länsstyrelsens synpunkter

De områden som skyddas från utbyggnad av storskalig industri, bland annat kärnkraft, genom bestämmelserna i 4 kap. 3 och 4 §§ miljöbalken, har pekats ut med anledning av deras unika värden för naturvärden, kulturmiljövärden och friluftslivet. De förbud som följer av bestämmelserna utgör ett starkt skydd som effektivt har bidragit till att bibehålla de värden som bestämmelserna syftar till att skydda. Samma bestämmelser ger också utrymme att fortsatt utveckla befintliga tätorter och lokalt näringsliv samt att möjlighet till stora industrietableringar i anslutning till platser där sådana anläggningar redan finns.

Östergötlands kustområde utgörs till övervägande del av så kallad obruten kust (4 kap 3§ miljöbalken). Den norra delen, Bråviken med Norrköping, utgör så kallad högexploaterad kust (4 kap 4§). Båda kuststräckorna innehåller en mängd skyddsvärda miljöer och är viktiga för friluftslivet och naturturismen. Skärgården och kusten är

unika och attraktiva upplevelsemiljöer för många, såväl invånare som regionala, nationella och internationella besökare.

Merparten av Östergötlands kustområde är i övrigt också utpekad riksintresse för naturvård, friluftsliv och rörligt friluftsliv. Med undantag av inre Bråviken är Östergötlands kust generellt att betrakta som ett lågexploaterat skärgårdsområde, med synnerligen höga naturvärden i ett nationellt perspektiv både vad gäller terrestra och akvatiska livsmiljöer, samt av mycket stort värde för rörligt friluftsliv. Andelen naturreservat och Natura 2000 områden samt kulturmiljövärden är hög. Nyttjandet utgörs i hög grad av traditionella näringar som jord- och skogsbruk, fiske och turismrelaterad näring. De noder som finns i skärgårdsområdet är av småskalig karaktär med stora intressen för besöksnäring, båtliv och turismverksamhet.

Länsstyrelsen bedömer att utbyggnad av kärnenergianläggningar, även om de är i mindre skala än våra nuvarande kärnkraftverk, utgör ett mycket stort miljöingrepp som också på grund av den anslutande infrastrukturen blir starkt strukturbildande för hushållningen med mark och vattenresurserna i ett långsiktigt perspektiv. Kravet på att säkerställa att inte påtaglig skada ska uppkomma på värden kopplade till bland annat natur, kultur och friluftsliv torde vara svårt att uppfylla när det gäller så pass stora exploateringar. I förslaget framhålls att nya tekniska förutsättningar för kärnkraftsanläggningar möjliggör en samexistens med turism och friluftsliv. Även här bedömer Länsstyrelsen att påståendet är dåligt belyst och att en samexistens av dessa intressen torde vara mycket svår att möjliggöra. Här krävs i stället övergripande prioriteringar på en mer ingående nivå utifrån fördjupande konsekvensbeskrivningar.

I promemorian uppges att dagens förbud är utformat så att det utesluter platser som skulle kunna vara lämpliga utan att det kan göras en prövning i det enskilda fallet. Detta är inte skäl för att upphäva skyddet generellt. Dessa platser bör i stället identifieras utifrån en grundlig kartläggning och skyddet upphävas specifikt för dessa.

Slutsatser

Länsstyrelsen Östergötland anser skyddet i 4 kap. 3 och 4 §§ miljöbalken inte ska upphävas generellt. Rätt ordning bör i stället vara att först kartlägga hur de specifika behoven ser ut, både i fråga

om skyddsvärden och energiproduktion. När de behoven har klarlagts bör först utredas inom vilka områden det från ett energiförsörjningsperspektiv finns bäst förutsättningar att bygga kärnkraft. Efter en sådan utredning bör ställning tas till om det är lämpligt att upphäva skyddet i dessa områden. Detta bör då i första hand vara aktuellt inom de områden som omfattas av 4 kap. 4 § miljöbalken, alltså de områden som benämns högexploaterad kust.

Konsekvenser

Länsstyrelsen bedömer utredningens konsekvensbeskrivning som mycket knapphändig i förhållande till frågans vikt och därför inte lämplig att ligga till grund för de föreslagna författningsändringarna.

De som medverkat i beslutet

Beslutet har fattats av länsråd Ann Holmlid med länsarkitekt Jan Persson som föredragande. I den slutliga handläggningen har också miljöskyddshandläggare Karl-Martin Axelsson och naturvårdshandläggare Lars Gezelius medverkat. Samråd har skett med friluftsstrateg Hanna Höglund.

Beslutet har signerats digitalt och saknar därför namnunderskrifter

Kopia till

kn.me.remissvar@regeringskansliet.se